

Mafka ar peefufchiliga par pafcha
Ar Peefufchiliga: par gadu 2 rbi. 35 lap.
Ar Peefufchiliga: par gadu 1 . 60 .
Ar Peefufchiliga: par 1/2 gadu 1 . 25 .
Ar Peefufchiliga: par 1/2 gadu . 85 .

Mahjas Weefis.

Mahjas Weefis teel fpoos fefteenam no
piffi. 10 fahfoi.

Mafka par fludinaschana:
par weenas fiejaf fmalta rakftu (Peti)-
rindu, jeb to weetu, to tabda rindu eenem,
mafka 8 lap.

Rebahija un efpebjija Rigā,
Ernt Plates biffu- un grahmata-
brulatawā un burtu-lectuwē pee Petera
bafnijas.

31. gada gahjums. - Mahjas Weefis ifnash weenreis pa nebeku.

No 8.

Seitdeen, 22. februari.

1886.

Mahjas Weef ar Peefufchiliga war pafstellet un fludinaschunas nobot Rigā, pee Petera bafnijas.
Zehflo: Grabuel un Peterson l. bodē; Walmere: E. G. Tey l. bodē; Walf: W. Rudolf un Paulin l. bodē;
Wulens: J. Alf l. bodē; Wimbafchō: D. Ueber l. bodē; Zelgawā: S. Allman un Westhorn l. bodē;
Wanffā: J. Beckmann l. bodē; Wuldrig: Westhorn l. bodē; Wentopill: M. Ries l. bodē; Weepafā: Wifin l. bodē;
Zufumā: Baumann l. bodē; Zalfōs: S. Low l. bodē un bibliotēla un Wolonifchewski l. bodē;
Randawā: Jaegermann l. bodē; Weefnija; Sabilē: Ginter lga weefnija.
Tab wehl „Mahjas Weef“ war apstellet pee faween yen. draufes mahjitajem, flolotajem un pagafia ftrichweem, kuras miht lubofu, tabdas apstelleschana loipni peenem.

Mafgruntneeziba.

G. Waldemara.

A. Sturma lgs Austruma 10. numurā iffafa
par mafgruntneezibu domas, labdas wifur atro-
damaš Baltija, la jaw wifpabrigas leetas wehl
pafpalelu maf attifhtitā apgabala.
Patefi japa-
teigahs zeenijamam rakftitajam, la tas scho tagad
pee mums swarigu leetu fahjis aifkufinat laif-
rakftas.
Mufhu mahju ihpafschneelu flaitis augtin
aug, bet deflu un meitu flaitis aug wehl ahtaf.
Nu zelahs daufdreif swarigs jautajums: waj pifktu
grunti preefch behrneem der dalit, waj nedalit,
bet uftraut weenam gruntes mantotajam ufde-
wumu, jiteem behrneem nauđa ifmalfat libdfigu
mantofchanaš dafu, tas ir: ftrahbat tapat wifu
mufchu bef kapitala, la tehws ftrahbajis —
lai gan ir finams, la daufd bifu pafrlabofchana
war tilai nafkt tad, kad femturim naw kapitala
mufcham ja-atdof jiteem.
Tehws mafaja muifch-
neelam, deklam jamafka faweem brahfeem un
un mahfahm, kurahm jamelle kalpu weetas fwe-
fchumā.
Ja fchee brahfi mantotu femes gabalu,
tee ftrahbdatu preefch femis labaki un wai-
ra, neta tee ftrahbahs fweefcham fainneelam —
un tas nahktu par labu pafcheem ftrahdnee-
teem, tehwijai un wifai walfij.
Mafgrunt-
neeziba, la brijwibas fute, atrod Baltija libdfi-
fchim wifur pretineelus; wifkeem pafifhtamā leel-
gruntneeziba top wifur ufflaweta.
A. Sturma l.
no fang pat mufhu Walteefchu mahjas, kas mehfs
80 libdf 150 puhraweetahm leelas buht — ja
pat libdf 300 puhraweetahm — jaw par maf-
gruntneezibahm, lai gan mahjas ir tilai widu-
wejas gruntneezibas jeb tabdas, kas newar tapf
apftrahdadas no fainneeku famillijahm ween, bet
tur wajadfigi kalpi.
Iftia mafgruntneeziba ir
Kreewija, Wahjija, Franzija un zitur waj nu
tahda (no 10 libdf 300 puhraweetahm), labdu
mafgruntneelus zaurzaurim nemot ar fawejeem
war apftrahdat un pee tam pilnigi paftrikt, waj
tahda (no 1 libdf 10 puhraweetahm), pee kuras
ihpafschneelus, zaurzaurim nemot, newar iftiti no
femtopibas augteem ween, bet tam, famehr tas
naw eefpehjis eetaifit labu dahru, zaur kuru ari
no maf puhraweetahm femes war bagatigi fawu
maifi ehti — jamelle pelnites zaur amatneezibu
un deenas Ioni tuwalas pilfchetas, fabrikas waj

ari pee leelajem un widuwejem gruntneekem,
dafchureif ari pee tahdeem tuwateem, amatneekem,
lam ir daufd darbu.
Tad nu buhtu jaruna paf-
leelgruntneekem (tam pee mums Walfija
peeder no 1000 libdf 100,000 un wairaf puhra-
weetu femes), par widuwejem gruntnee-
keem (ar 60 libdf 300 puhraweetahm femes),
par mafgruntneekem (ar 10 libdf 30 puhra-
weetahm femes) un par fihkeem mafgrunt-
neekem (ar 1 libdf 10 puhraweetahm femes).
Iftalifim ta labatas faprafchanaš deht grunt-
neezibas nofaukumus, kas wifpabrigi nemot, pee
mums Walfija buhs derigi.
A. Sturma lgs nu teiz: „Mafgruntneekem
„(t. i. mahju jeb widuweju femu ihpafschnee-
„teem) nebuht un nelahds gadijums nebuhs
„dalit fawas mahjas.
Weens pats dehts lai
„manto wifas mahjas, tahs ja-uffata par muf-
„fcham nedalamu leetu, kas tilai tad mantinee-
„lam war augtus nef, tad wifa grunts paleel
„wina weena rofas.
Schat gabijumā waram
„nem mufhu leelgruntneelus par preefchifimi.
„Dalifchana padara gruntneelus nefpehzigus, na-
„bagus, un tee zaur to faude fawu pafkafchwibu.“
Baltijas muifchneeki ar fawahm leelahm teefi-
bahm patefi bijahs preefch 30—35 gadeem,
pafaubet fawu pafkafchwibu, til driht la tee
fahfs mahjas pahrdot.
Bet labdas leelas teefi-
bas tad war fainneeki pafpehlet?
It nelahdas.
Bet waj mafgruntneeziba teem ne-atnems waj
nepadahrdifinahs kalpus?
Ari ne, jo tas kalps
waj jaunatais fainneeka dehts, kas buhtu aif-
gahjis uf Gelfchreewiju, nu buhs fainneeka lai-
minfch un ftrahbahs dafchureif lehtali neta kalps,
kas ir ja-uffur un jalone wifu gadu.
Mafgrunt-
neeziba Baltija laifam eefafafofes it rahmi, pa-
mafifin; tadeht leelakeem gruntneekem no tahs
lahds flitums war zeltes til tad, ja muifchneeki,
mahjas dahrgi pahrdewufchi, uf reif fahf kalpeem
pahrdot fawus brijwplafchus.
Muifchaj pah-
rdodamo brijwplafchju tuwumā jaw deefgan ftrah-
bahs femes pirzeji, kalpi la mafgruntneeki; tilai
fainneekem war fchur tur ifnabt plahni, ja tee
pee laika fcho leetu nepahrdoma labaki, neta
A. Sturma lgs mahja.
Toreif, kad Baltijas
muifchneeki wehl patefi it tapat domaja, la zee-
nijams rakftitajis fche mahja, tee nepahrdewa un
ari patefi newareja pahrdot neweenu mahju

Latweefchu waj Igaunu fainneekam.
Es to
reflu reifahm dabuju no wifu mufchm dfridet.
D nu femtopibas attifhtifchanaš mufhu Wal-
teefchu, tas ir mahju pahrdofchana, fahlahs tilai
no ta laika, kad leelgruntneeki (papreefchu wifu
guwalee, kas la barons Jollersfams if Wifdfees
ar ahfsemju buhfhana bij dftaki eeflatijufchees,
pehpat ari ziti) fchihš A. Sturma lga domas
fahla atmeft.
Wahfsemē, Franzija un wifa
Walar-Giropā fchahdas domas femds nebrifwōds
jeb puhbrijwōds laifds ari walbija, bet tagad tahs
ir wifpabrigi ta iftudufchaf, la tilai reia mafā
fufhrit tahs wehl uftrahs.
Tagad wifas attif-
htifchaf tautas fin un ifleeta mafgruntneezibu un
fihko mafgruntneezibu, til driht la tur pee-aug
deefgan kufchju, jo zitadi to wehl newar eeweft,
kad ari nefin la gribetu.
Baltijas muifchneeki,
fawu labumu it labi faprafdami fin, la pee pil-
nas mafgruntneezibas eewefchanaš Baltija wehl
trahft kufchju, un tadeht ifnabt wairaf pelnas,
kad papreefchu ifdof mahjas, kas jaw ta ir ee-
taifchaf, la tilai retam fainneekam nahfs praftā,
tahs dalit.
(Turpmal beigums.)

Sw. Zehfaba Ewangelifka-luterifka
bafnija Wefkawa.

Sw. Zehfaba Ewangelifka-luterifka
bafnija Wefkawa.
(Slataes Nr. 7. Beigums.)
Tas nu wifš nenotita, bet wezā bafnijas wah-
jifch walde, — par labdu ta pehdigi ifrahbijahs
— ufmetahs par Latweefchu fapulzes waditaju
un, la jaw teifts, ar Wahju walodu, netaf fa-
pulzei ne-iffalidrodama, uf lahdeem lituma pama-
teem jeb uf labdas pawehles dibinadamāš tad
fchi pefawina femim tahdas teefbas, wadit Lat-
weefchu fapulzi.
Par tultu wezā walde bija
pafchmufi libdfi fchlefteri, kura ufdeewoms nebjia
teefcham ofplaufchams, jo fapulfejufchees ifteiza,
la newarot fapraft.
Kad nu dahfi Latweefchi
prafija Latweefchu rakftu wedeju, tad fchee Wahju
kungi nogahja fawu iftabā un atpafat atnahf-
fchi pafcludinaja, la par rakftu wedeju no wineem
ezejts if fapulfejufchōš widus tas un tas.
Lat-
weefchi tad ifflaidroja, la fapulzes wadona un
rakftu wedeja zelchana wifu teefiba un ne jita
lahda la pehz wifu domahm doteem preefchraf-
teem ne-efot atpafatfneefofcha fpehta, bet uf

preefchu, la pehz wifu domahm inftrufzija ni-
netais feftais paragrafs:
„Bafnijas waldeš preefchneeks jeb wifu
weetneeks wada ar waldeš lozeltu peepalibdfibu
til pat wifpabrigas, la fefwifchafas bafnijas lo-
zeltu fapulzes,“ nahft til fpehta pehz trim ga-
deem, kad buhfhōt nahlofcha zelchana, jo wezā
bafnijas walde (6 lozelti) efot til no Wahjeem
zelta un newis no abahm bafnijas lozeltu fchi-
rahm, la to nofafa inftrufzija, pehz kuras walde
10 lozelti no abahm dahahm.
Galū galā ari
Latweefchi nepretojahs, la wezā walde fapulze
paleel, til wehlejahs pafchi ezejt rakftu wedeju.
Schi wehlefhanaš bija litumiga un kas tad
wezai Wahju walde wareja pretim buht?
Un
tomehr wezās waldeš preefchneeks noteiza fapulzi
par beigtu un Wahju kungi aifgahja wifš, la
bija nonahfufchi.
Latweefchi nofpreeda fapulzi turpinat un ifda-
rit to, tadeht fapulzinati, bet pafinot eepreefch
peenahlofchā weeta, la notur fapulzi.
Wifu ee-
ezejlu tahs deenas wadoni, dahju wedeju, fa-
fchahbija protokolu par wifu, kas bija notizis, un
ezejla weenbalfigi inftrufzija noteiktos 2 komwenta
un 2 ufizibas wifrus ar 28 parafteem un no-
fufhtija protokola norakftu mahjitaja lungam.
Pehz lahda ifha laizina diwififas mahjitajis
fludinaja bafnija, la generalkonffitorija atfinufi
pehdigo Latweefchu fapulzi par nelikumiga, tadeht
la bef wezās bafnijas waldeš tilufi notureta.
Notureja otrū fapulzi 1885. g. 15. dezembri,
wezai waldeš klat efot.
Gezehla tos pafchus
lungus un darifchanaš waloda bija Kreewu wa-
loda.
Protokolu parafhtija trihs kungi un kad
zeturā deenā fchee kungi gribeja dabut norakftu,
tad teem norakftis neifta dots, bet gan ufajinati,
waj nebuhtu labaki, la Latweefchi fchirtos no
draufes, la to Igauni darijufchi.
Daufš no fcheem notikumem, kuras fche pa-
fneefam zeenigeem laftitajem, naw netaf pafif-
htami leelakai dahai Sw. J. bafnijas draufes
Wahju lozeltkeem, un ja wineem tos ifftahfta,
tad wifu azis atplehch un brijwahs, tadeht gan
wifas fchihš fihweifchanaš noteetot, un atfifht,
la Latweefcheem, la tahs draufes lozeltkeem,
taifnibas un teefbas pahri pahrahm un la wifa
fildina zehleji wezā bafnijas walde.

Suna tratuma dfeedinafchana.

Suna tratumu (водобоязнь, Wasserfcheu), kas
libdfi fchim tifa turetš par ne-ifafrtejamu, warot,
la Barifes flawenais ahfifts Bafifers to apgalwo,
pahrfpeht, zaur fchihš flimibas epeotefchana til-
lab wefeleem la jaw fahrgufcheem.
Birmajem
fchi flimiba wairš nepeelifhot un pehdeje ifwe-
fetojotees.
Schiš jaunais Bafiera atradums fa-
gehjis tahdu trofku, la pee wifu greefchahs flim-
neeki pat no Amerikas.
Bet fchi wifu dfeedina-
fchanaš metoda laifam til driht wif ne-iffplafifees
tahda mehra, la fchi jaunā atraduma augfti nahfs
par labu ari teem, kas dftiwo wairaf juhdifchu
no pilfchahm un kureem, la finams, ahfifta pa-
libdfiba geuhti ween, dahfchahrt pat netaf naw
fajneefsama.
Gewehrojot, la no funeem un wil-
teem fareto perfonu flaitis uf femehm deefgan
leels un lauzeneeki loti pefpewfti, meklet libdfelkus,
ar kureem pret fcho breesmigo eenaidneeku larot,
— fchitām par derigu, pafinot lahbus libdfelkus
if ta faulftas „tautas mebizinas“, kwi dahfchaf
weetas un atgadijums ifleetati ar deefgan fel-
migeem panahfumeem pee dfeedinafchanaš no funa
tratuma.
Uf fcheem libdfelkeem lahds ne-ahfifts
ufrahbijis Kreewu awifes „Nowofti“ fch. g. Nr. 6.
1) Weens no wifderigafajeem libdfelkeem ir
Wilku peenenes (Euphorbia, молючка).
Wifku
peenenes atrodahs afa, peenaina fula, kura pee
tailas meefas peefifta, fawell tufnas, eefchā
eenemta padara flipru zaurweefchana un wemfchana.
Scha auga daham ir weenads fpehfs.
Preefch
ahfifteschanaš no funa tratuma janem fatne, ja-
laltē krahfti, lehnā fltumā, janotihra tad no
femeem un jafarihwe par pulweri uf weentahfchā
rifhwa.
Pulwers tad uglabajams wiflabaf pubelē

un leetajams fchā: Wifpirmš jadof fareetam
mafš fchnauzeens (trim pifkfeem) uf pus fchnaba
glahfes, fahfchidrinatā (plahnā) lwasā, waj drufku
ar etiki eeflahbinatā ufbeni.
Ja pehz pirmā
bandijuma weenas deenas laifa pee flimneeka
eeflahjahs pamihfchus weeglis aukftums un kar-
ftums, wifpabriga nogurfchana, atraugas, wem-
fchana, jeb atpubtas uf leju, un tas turklat
flipri fwiht, tad la ir flime, la fahfes fahf
libdfet.
Turpretim, ja pee flimneeka buhtu jaw
pamanitaf tratuma flimes, un tam pulweri
fchidrumā eenem wairš naw eefpehjamš, tad
fchnauzeens pulwera ja-eelē 3—4, no deenifchaf
maifes mihtfuma ifgatawotās loditēs.
Ja fah-
les pehz pirmā bandijuma nepalibdf, tad tahds
pats eenehmums pehz 6 flundahm ja-attahro un
otrā deenā, tufchā duhfhā, jadof trefoho lahgu.
Koduma rehtas ja-afmafā tuhlin pehz ko-
deena un wehl lahdas 3 deenas wehlat
ar flipru falmu nowirumu, no kurahm fagatawots
pats pulweris.
Gewehrojot, la pehz fceefchanaš
tratums parahdahs dahfchahrt pehz 9 deenahm,
ja pat pehz nebelahm un mehnefcheem, tad ta
nowehrfchanaš deht weens bandijums fahfu jadof
teefcham pirmajā jaunā mehnefti (rehtinot no pir-
mās reifas, tad fahles dotas), un par behdigu
galu wairš nebuhs jabihfahs.
Wifla peenene ir
ifrahbijufchš par derigu wifds atgadijums.
2) Witefhtas pareiftizigs mahjitajis Nikolajs
Schifklowifch flahfta Kreewu awife „Современ-
ности“ par atgadijumu, kur wifu dehts, 10 gadu
weez puifens, kas bijis no trala funa fareets,
ifdfeedetš zaur behrfa wabufkeem (Mailāfer,
maherikū жукъ).
Kahds wifrs, wahrdā Kaminfkis,
Kantebrunā (laifam gan fagrofifš wahrdš no

Stalobrunas, Kaltenbrunn), Kurfemē, pee la pui-
fens aifufhtis ahfifteschana, fagatawotis no behrfa
wabufkeem ihpafchu libdfekli.
Tas nogreefis teem
galwas un eelzigs tos bef kamefchanaš fchifchā
medū.
Wabuli ifflaidufchi fchidrumu, kas fa-
weenois ar medu, bijis drofchš libdfeklis pret
funa tratumu.
Kad flimais puifens fchihš fahles
pirmo reif eenehmis, tad kritis, pehz geuhtas
zeefchanaš, dftā meegā, pee kam loti fwihtis.
Ufmodees, wifch ufzeflees fpirgts un pilnigi if-
wefetojees.
Scho pafchu libdfekli, la lahds Po-
tanina lgs flahfta, ifleetajot ari Tomifas gubernā
pret funa tratumu.
3) Ari fliploki ifrahbijufchees par labu lib-
dfekli pret funa tratumu.
Kahdas Kreewu awifes
1859. gada gahjumā aprakftis atgadijums, la
lahda ar funa tratumu faflimufe meitene ufah-
pufe iftabas augfchā, tur atradufchš fchupa
fliploku un eeltrufe dftā meegā; fchi meitene
driht ween ifwefelofufchš.
Pehz tam fahla ar
fliplokeem dfeedinat ari zitus, no trakeem funeem
farectus dzifwelus, teem dodami fliplofus falus
ehft til daufš, zil ween eefpehjamš; preefch fun-
neem fliploki jafagreefch plahnās fchlehtitēs un
ja-eelē maifes mihtfuma.
Pehz fliploku bau-
difchanaš eefahfahs feekalu tezeefchana;
flimneekam fahf nahft meegs un gutot tas
fwiht.
Ari Angtu ahfifts Bule eeteiz fliplofus
par fahli pret funa tratumu.
No wifa ta bef fchahufchanaš fpreefchams, la
pret funa tratuma ifzefchanaš un preefch fchihš
flimibas dfeedinafchanaš derigi tee libdfekli, zaur
to flimneeks dabu fwihtifchana un feekalu
tezeefchana.
Wifderigatais ir tas libdfeklis, kas
fajel jo leelakā mehra pehdejas flimes.
Buhtu

wehlejam, la fche minete libdfekli tiftu ifmeh-
ginati pee kufstonu dfeedinafchanaš.
Scheem lib-
dfelkeem tas labums, la tee gandrihs katram war
buht pee rofas.
(Nota.)
Kas ir flahpelliš?
Slahpelliš ir tapat la flahbeklis, gahfigs weels,
bet turpreti ar glufchi otradu dabu.
Slahpelliš
eefarfe un fadefina — flahpelliš turpretim if-
dfehch un flahpe, flahbeklis mufhu elpofchana
uftura, flahpelliš to aiftura, „fmaze“.
Wifam,
tapat la flahbeklam naw ne garifchaf, ne trahfas.
Zaur fawu kuhro weenofchanaš ar zitahm
weelahm, flahpelliš pafarga kermenus, la flah-
beklis tos wifus pawifam nepahrdewehrfch.
Lihru
flahbekli ween ee-elpojot dftiwnneeku mufchš nahktu
driht galā, tapat la tihra flahbekli kermenī pah-
leeku ahti fahge.
Slahpelliš ir wifu leetu niht-
fchanaš weiginatajš un flahpelliš ir wifai meefai
par baribu un tahs ufaititaju, neweens dftiwn-
neeks un augš newar bef flahpekka iftiti.
Jo
la mums flahbekka wajaga pee elpofchanaš, ta
mums wajaga flahpekka pee barofchanaš.
Kartupeids ir loti maf flahpella un tapehz
tee dod weenu beffpehzigu un newehrtigu baribu.
Turpreti firmi, pupas, olas ir ar flahpelli bagati
un tapehz tee mums ir tas derigatais, fpehzi-
namatais ufturn; tee dod mums fpehfu un we-
felibu.
Olā atrodahs wifwairaf flahpella un
tapehz ta ari ir ta fpehzigata bariba.
No te iffogiteem wahrdem lai nu mahzamees,
la mums buhs gahdat par flahpekka bagatu uf-
tura.
Tahds ufturn fpehzi- namatais meefu, bet
ari garu; jo kur meefas pamihfufchaf, tur ari
gare ir wahjifch.

See Wahzeefchi, kureem pate leeta isskaidrota til no weenas pufes, dfeeb weenu dfeefmu, la Latweefchi usbahufchees Wahzeem, peefawinaju-schees teefibas, kuras peenahkotees Wahzeem, la Latweefchi nemahfajot, nelonejot bahuzas kalpus u. t. j. pr.

Latweefchi turpretim, kureem ta leeta pafihstama un kureem tijabas leeta firds arweenu parifeja weeta, ruma atkal ruhftas walodas, la Wahzeetis, tillihfi griv eegubt teefibas un mantu, tab winam fashufel wifh tijabas un zilwezibas lifumi. Ta zelabs schirfchanahs muhri fiarp teem, kureem ta tijabas brahfeem kopä buhtu jaturahs.

Lai nu zelchanas gals buhtu lahds buhdams, weena leeta fahw drofcha: Latweefcheem paleef Sw. Jehlada bahuzas, paleef kapehta, teefibas pee ta fahzamäs mahitaja muifchas, lahbas Wahzeefcheem, un sehdehs ar faweeem tijabas brahfeem ipreedsami pee weena galda. Ta tad fahneegts, to gribeja un panahfts tas, no la pretineeku pufe bihdamas bihtijahs. Tifai wehl jawehlahs, la Latweefchi dabutu fawu ihpafchu ganu. Ka tas wifh nebuhs bihs weegli fahneefiams Sw. J. bahuzas lozektlem Latweefcheem, to zeenigais lafitajs nogidihš jo fmalfi. Ka dšird, tad Latweefchi nodomajufchi beefu gaen rakftu krahjumu fchint leeta lift eefpeeft. Tab zeenigee lafitaji, kam ruhj eepafhtees ar lihftautefchu preefeem un behdahm, warehs atrafit peerahdijumüs fcheem ihfeem norahdijumeem, la ari fihftas manewrus no finamäs pufes. Weigäs fche wehl buhtu peeminams, ka par fcho bahuzas kibinu tijas rakftis deefgan leelifti un nefas pateefigas finas, gan „Walfi“, gan Kreewu laiftraktids. Bet pawifam neelifti rakfti radufchees „Latweefchu Awifš“ pehrnaja gada oktobra mehnefi un dezembra mehnefi Wahzu „Peterburger Zeitung“ a. (B.)

Politikas pahrfats.

Behz jaunafahm telegrafa finahm fpreefchot japeenem, la Serbu-Bulgaru meera nolihgums eeflatams par pilnigi apdrofchinatu. Ta tad leelwalfim tathu ideweef, kawu apturet Baltanu pušfalä un tur beigäs meeru nobibinat.

Par Balkanu pušfalu runajot ari lahds wahrs japeefpranfch par Greekiu. Kahda Wahzijas awife, par Greekiyas politiku rakftidama, fala ta: „Zaur politiku, pee lahbas Greekiya peekehrupees no ifgahjuſchä rudena fahlot, wina deefgan grubtä buhſchana eekuwufe; bet winaš (proti Greekiyas) walbida neta nedara, lai fchi buhſchana titu atweeglinata. Greekiyas walbida fawu drofcho iſtureſchanos pret Turziju atbaltijufe uſ miniftre pahrmainu Anglija, zeredama la ar Anglu miniftre pahrmainu ari pahrgroffisees Anglu politila, fihmejotees uſ Turziju un Greekiu. No Berlines tita draudihš finots Greeku miniftrejai, la fchahdas zeribas efot maldigas, jo Greekiya few par labu neta newarot zeret no miniftre pahrgroffijuma Anglija. Schi fina tilai bija Greekiyas pahſchas labumä laifta un tahdas pahſchas domas ari ifhajija Wahzijas fuhntis Greekiya. Greeku miniftrejai, lai pilnigi waretu no minetas finas pateefibas pahreelinatees, wehl peeprafija fchihš pahſchas leetas behl pee Anglu miniftrejas, no kuras dabuja tahdu pahſchu atbildi. Zaur to nu Greeku miniftrejai pahreelinatejahs, la wina fawä politikas aprehfinumä alojupees; bet fchi naw ta weenigä waina, wina wehl ifrahdijufees fawä aprehfinumä par politifki negudru un tas

war winai leelwalfitu azis atneft dahju ne-uf-tijabas angli.

Frantzijas tautas weetneeku fapulze 13. februaru (pehz muſhu kalendawa rehfinot) notizis atgadijums, kas deefgan leelu eewehroſcham fagehliš, proti lahds zilwels fchahwa ar rewolweri; bet, la leelabs, fchis zilwels wehl leelatu trolfni dawijis uſ eelas neta tautas weetneeku fapulze. Kahda Franzjuſchu awife pahneefš fchahdas klabatlas finas: Kad lava leelu miniftre uſlahpa katedri, tab lahds zilwels no klaufitaju pufes diwreif iſſchahwa ar rewolweri un nometa lahdu pee Klemanſo'am rakftitu wehftuli fahle. Weena no iſſchautahm lohchim tita uſkerta un lihfi ar uſnemto wehftulu pahneegta fapulzes preſidentam un pehz tam wehftulu Klemanſo'am nodota. Pee tahlatas iſmeleſchanas ifrahdijahs, la fchahweis un wehftulu nometejs bija lahds zilwels, wahredä Bronjes, un fawä wehftulu Bronjes bija rakftijs, la winſch gribejis lava leetu miniftre darit uſmanigu, la Frantzju armija atrodotees Wahzu fpioni jeb iſtuhki. Bronjes ir 35 gadus wezs, bija labi gehrebes un klafhs bef pretſchanaš aijweft. Tahlatas finas eewahlot atrada, la Bronjes bija prahtä juzis. — Ka awiſchu lafitajeem wehl atminams, tab Frantzjoi bija laifch ar Madagafkaras falu (Afrikas turwumä); tagad atnahufchahs finas, la Frantzija ar Madagafkaru noſlehguje meeru.

No Spanijas Anglu awifšes fino, la tagadejai Spanijas kehneeneei (nomirufcha Spanijas keh-nina atraitnei) draudot ar dumpi pretineeze, proti bijuſchahs kehneenees Jfabelas wezakä meita atbraukufe uſ Spaniju ar leeleem naudas lihſfelleem un fahfſchot tur dumpi fagelt, lai waretu tagadejo kehneenei no waldbas trona nogahſi. Lai nu gan Jfabelas meitai tahdas warenas domas, tomehr pehz tagadejeem apfahfkeem fpreefchot, winai naw nelahbas zeribas titf uſ Spanijas kehneena troni.

Par Portugalu, Spanijas tuwalo kaiminu walfti, igatu laifu neta neefam finojufchi; tagad lahds wahrdus fajifim. Portugales jaunä miniftrejai nodomajufe pehz fchahda programa waldit. Sawä politika jaunä miniftrejai eewehros pazeetibu pret faweeem politikas pretineekeem, gahdabs par femes meeru, ruhpefes par walfti-idoſcham mafnafcham, par tillibas pazelfcham un zitahm wajahfahm pahrgroffbahm, kas muſhu laifš jo nepezeefchamas. Kad jaunäs miniftrejas programu wifu fanem kopä, tab waram fagit, la wina iſfet fawä waldbichana uſ tauhibu un uſ meera uſtureſcham, kas walſiej arweenu nahl par fwehtibu, ja walftis goda aifkretchana nepeefpeefch uſ kara fahfſcham.

Geſchfemes finas.

Widfemes muifchneeku preeſchneefs, Dr. Fr. barons Meyendorffs, aijbrauzis uſ Peterburgu. Widfemes gubernas paſta tantora wezakais eſpeditors Miga, kollegijufefors S. Whimms, uſ fawu 50 gadu amata jubileju no waldbas dabujis Annas ordeni 2. kl. un naudas dahwanu. Smiltene, la „Walf. Anz.“ dširdejis, runajot par mehginatu attentatu uſ fchahs muifchahs ih-pafchneeku, v. D. Igu. Weenam pahſcham brauzot, trihs fchahweeni tikufchi uſ winu iſſchauti, bet neweens netrahpijis.

No Smilteneš. Schejeenes ſemtopibas beedriba jaw agral bij nehmuſees pahrrunat, zil labi

buhfu, tab iſdolos nobibinat preeſch ſchejeenes apgabala krahſchanas un aidoſchanas lahdi. Jf-ſtrahbaja litumus un eefneefda gubernas waldbai ar luhgumu, lai ifgahdatu no waldbas ap-ſtipirinaſcham. Waldbi litumus apſtipirinaja. No pagahjuſchä rudens jaunä krahſchanas un aidoſchanas lahde eefahluſi fawu darboſchantos. Tapat la ſemtopibas beedriba, ari wina noſau-kuſees pehz trim draudfehmu par: Smilteneš-Palkmanes-Mumeiftaru-Gaujenes krahſchanas un aidoſchanas lahdi. Semtopibas beedribas preeſch-neeziba pa leelalai dafai ari winai par waditaju; laträ draudſe weens direktors, kas fanem peete-ſtumus no tahdeem, kas wehletos naudu uſ pro-zenteem noguldit, waj naudu aifnemtees. Par nogulbijumeem kaſe ſchim briſcham makſä 5 pro-zentus no 100 rubleem; par mafaku ſummu, apafſch 100 rbl. — aprehlina 4 procentus. Naudu aifdodot no krahſchanas lahdes aprehlina 7 procentus. Semtopibas beedriba ar lahdu dafu no fawä kapitala ari peedakijufees pee aif-dofchanas un krahſchanas lahdes. Lihfi ſchim buhs pawifam apgroffti lahdi 2000 rublu. Lee-lakee eemafhajumi notee Smilteneš draudſe. Dv-räs abäs draudſes leeta waj nu wehl naw deef-gan pahfhtama, waj tai negrib wehl pilnigi uſ-tizetees. No ſemtopibas beedribas fpreedumeem buhtu peeminams, la pehdejä laifä weenojahs, lahbas 4 helſeku maſchinas eegahdatees uſ bee-dribas rehkinuma un tahs laifit apfahyt pee bee-dreem, lai tee eepafhtos ar winu ſtrahdſcham. (B.)

Terbatas univerſitete fiarp 1. ſeptembri 1885 un 1. februaru 1886 idewufe diplomus fchahdeem Widfemeeneeku un Kurfemeeneeku: A. teologijas fakultete: magiftram Reinholdam Seebgeram uſ Widfemes; kandidateem Guſtawam Kleemanim uſ Widfemes un Werneram Littelbacham uſ Kurfemes, un graduteem ſtudenteem Gahnim Stei-lam un Julijam Tiedemanim uſ Widfemes un Amandum Meinfchiffelim, Mahrtinam Dohninam, Alfonsam Fuchſim un Wilhelmam Auſtam uſ Kurfemes. B. jurisprudenzijas fakultete: candi-dateem Oskaram baronam Tiefenhausenam, Ar-noldam v. Tiedeohlam, Edwardam v. Zur-Müh-lenam, Nikolajam Seeleram, Maſfilianam v. Boekam un Harry baronam Heykingam un Kahr-lim Gutſchmidtam uſ Kurfemes, un graduteem ſtudenteem Gotlibam Heerwagenam un Georgim Wihlenthamim uſ Widfemes un Edmundam baro-nam Gahnam un Kahrhim Rehmanim uſ Kurfemes. C. Medizinas fakultete: aprinkahſteem Lui Gaudelinam, Woldemaram Jakobſonam, Hil-debertam baronam Tiefenhausenam uſ Widfemes un Germanim Johannſonam uſ Kurfemes; dak-tereem Kahrhim Dahlfeldam, Anſim v. Reyheram, Hildebertam baronam Tiefenhausenam, Woldemar-am Jakobſonam, Broniflawam Szerwinſkim un Edmundam Blumenbacham uſ Widfemes un Ger-manim Johannſonam uſ Kurfemes; ahreſteem Al-bertam Beckowizim, Ernſtam Kofſitim, Nikola-iam Soedam, Rudolfam Splietam un Ernſtam Claſenam uſ Widfemes un Kahrhim Boekam un Richardam Beckerim uſ Kurfemes; promiſoreem: Kahrhim Jundelinam, Adolfam Rönigam, Sig-friedam v. Kieſerihkim, Edwardam Brochufenam un Heinricham Miggolam uſ Widfemes un Benno Stillbacham, Jurim Papirim, Nikolajam Chem-nihim un Jahnim Sommerfeldam uſ Kurfemes; jobu ahreſteem Heinricham Wallenſteinam uſ Wid-femes un Fridricham Stephanim uſ Kurfemes;

apteeke paligeem: Wilhelmam Beckmanim, Wal-terim Geldam, Jahnim Gineram, Mahrtinam Weitmanim, Jahnim Lindtam, Albertam Belgim, Edmaam Kentmanim, Lubwigam Jntam, Kahr-lim Wihrikim, Jſraelim Berenſlawſkim un Au-drejam Lihjim uſ Widfemes un Norizam Bun-derbaram, Jahnim Amateefam, Heinricham Schliepfam, Jahnim Kupfferam, Oskaram Wal-kam, Heinricham Claſenam, Adolfam Beckerim, Kriſtianim Sankewizim, Rudolfam Schulzjam, Dawidam Wulffam, Nikolajam Kreameram, Got-hardam Janſonam, Paulim Spehram un Jahnim Schujam uſ Kurfemes, un wezmahtehm Hilbai Umblija, Df. Stalberg, Katrinai Rubin, Digni Spliet, Gannei Friede uſ Widfemes un Minnai Müller, Df. Hanſen uſ Kurfemes. D. wehftures, filologijas fakultete: kandidateem Atim v. Je-meram, Leopoldam Laakmanim un Walentinam Wittſchewſkim (politifka ekonomija un ſtatifika), Rudolfam Galam un Arwedam Jürgensohnam (wehfture) uſ Widfemes, un Ernſtam Weſtermanim (Wahzu un falihbfinamäs walodäs), un Schans Noſciufam (wehfture) uſ Kurfemes, un graduteem ſtudenteem Nikolajam Korahkewam un Wladimir-am Schemtschuſchinam (Kreewu walodä un li-teratura), Emilam Bergim un Edgaram v. Hei-manim (politifka ekonomija un ſtatifika) uſ Wid-femes un Anſim Erdmanim (Wahzu un falih-bfinamäs walodäs) uſ Kurfemes. E. fiſlas-matematikas fakultete: magiftreem Alfredam Wal-terim (zoologija) un Peterim Kabiſkim (materie-tika) uſ Kurfemes; kandidateem Alfredam baro-nam Uekſtill-Giltendandam (kemiya) uſ Widfemes, un graduetam ſtudentam Bernhardam Doewenam (ekonomija) uſ Widfemes.

Jelgawäs pilſehtas dome, la „Mit. Btga“ ſaw, 11. februaru noſpreedufe pilſehtas ſekretaru pe-rem uſ 4 gadi, t. i. uſ to laifu, preeſch kaw dome pate ezelta, un tab eewehluſe P. Jre-denthal Igu par pilſehtas ſekretaru.

Jelgawä pagahjuſchu nebelu ſakerti dahſchi blehſch. Wiſpirms tas notifa ar Widfeme pahfhtam firgu ſagli Jani Dufmani, kas bij iſbehdhš uſ Jehfu zeetuma un uſ Wifenta Wifkus wahyda bij iſdabujis paſt, tab dahſchadas prezis, ka: ſwe-zes, zigorinus u. t. i. if meſcha taiſhajhs nowehl pee ſagtu leetu flehpeja, ahripus Annas wahreem. Jo projam Jelgawä apzeetinaja Schibus Hirſchu R., Maru W. un Abrahamu F., kure Miga bij iſdarijufchi leelatu juwelu un briſtantu fahdſibu. Wini igatu laifu zaur to bij jinajufchi flehptees, la pahfahwigi mainijufchi drehbes un pafes.

Erzawas Dahwu trofneefes ir nakti no 12. uſ 13. februara apſagts. Staika durwu dſelſteenis ir atlaufš, bet tab durwis wehl no eefch-pufes ar kola homi bijuſchahs aifbahftas, proti no klehts eefchpufes, tab ſagti ari klehti uſlau-fufchi, homi atſchahwufchi un firgu iſſaguhſi. Tab tee ir dahſchahs firgu leetas, tufchus jaunäs maifus, ratu tambori un kſeni, tapat kamanu beki un kſeni panehmufchi lihſfa. Tee naw wid kamanäs, bet kulbä aijjuhufchi, lai ſagtas leetas waretu lihſf panemt. Stahe ir uſ 200 rbl. Sahdſiba ir fiarp pulſten 11 un 2 idarita. (I.)

No Salas. Ja tur parahdabs kahda linge-fehrga, la bakas, diſeritis, waj koleera, tab wdm ar wifu ſparu un wifeme eefpehameem lihbile-keem jahhajhs preti, lai tahs apkarotu un no-mahftu. Bet fche muſhu pufe, laufchu pamä-fam, tathu jo drofchaki eewefufees breefmiga

Kad ſibins zaur fahbelli fchahujahs, tab ari fahpeltis paleef modrigals un ar fahbelli weenä jaunä weelä faweenojahs, to par ſalpetera-fahbi noſaujam. Kad lahda leeta (meefa) fatruh, fapuhft un fahbellis no tahs ſchirahs, tab tas faweenojahs ar uhdens-weelu par amonjalu — jeb ar fahbelli par ſalpetera-fahbi. Schahs abas weelas ir, la to wehlatu dširdeſim, pee augu dſihweš loſchanas wifai ſwarigi lihſſtrahdneeki, kas zaur augem atkal pee muſhu meefas uſture-fchanas palihſf. Gewu Dſelſkafns.

Kas ir uhdens-weela?

Uhdens weela ir tapat la fahbellis un fahpeltis, gairigs weelš, kam naw ne garſchahs, ne ſmatas, ne krahſas. Scho weelu mehš dabä neta un nekur weenu ne-atrodam, bet tikai ar zitahm weelahm weenotu.

Wiſwairak uhdenswabis weenojahs ar fahbelli. Uhdens-weela un fahbelli faweenojums ir uhdens. Tihru uhdens-weelu mehš waram dabut til tab, kad fahbelli no ta atſchirram. To warä idarit: Gelej uhdeni pudel un eewer tajä mafus dſelſs — jeb zinä-gabalimus. Tab nu tas uhdenti atrodofchahs fahbellis peeweenojahs dſelſei un zinam. Bet tas notee leenam un uſ to ilgi to gaidit. Lai nu fahbellis driſfati no uhdenswaha atſchirari un dſelſei un zinam pee-weenotos, tab pudelite ja-aifforke ar tahdu lorki, zaur kuru eebahftas diwas ſitla truhbinas, weena trektera weidä, un otra — weentahſchi taiſna. Ja nu pa trekteri eelej druſtu fehra fahbes, tab fahbellis faweenojahs jo ahtri ar metala gaba-lineem un uhdens-weela ſwabada titufe un gairi-

jada palitufe, bodahs pa taiſno truhbinu ahra. Kad uhdens-weela ar fahbelli faweenodamahs fadeg, tab iſzetahs tahds karſtums, lahdu zaur zitu degſcham newar panahft. Schat karſtumä war faufet to zeetato metalu.

Uhdens-weelu noſauz ari par Hydrogen, tas ir par „uhdena radi“ un kemijas apſhmefchanaš dod tai to burtu H.

Uhdens faſtahw if 88°/10 mahrzinahm fah-bella un 11°/10 mahrzinahm uhdens-weelas, jeb pehz mehra rehfinot if 2 mehri uhdens-weelas un weena mehra fahbelli.

Uhdens-weela ir dabä ta weeglata leeta, — ta ir 14 reiſes weeglata par muſhu gairu un tapehz ari ar to teel pilditi gairu-luga neſeji. Kad mehš puhſi ar uhdens-weelu peepildam un no rolas wala palaiſcham, tab tas nekriht wis uſ ſemi, bet aifset gairä. Uhdens-weela gan neweizina ne elpoſcham neſi ari degſcham, bet pate ar degofchahm leetahm ſadurdamahs ar bahlu leefmu fadeg. Loti jaſargajahs, leelalam uhdens-weela wairumam peeburt ugumi; jo tab tas azu-mirklä fadeg un zaur to iſzetahs breefmigs pehr-tonam lihſhigs ſprahdſeens.

Gewu Dſelſkafns.

Pauline, Schwarzburgas firſtene.

Pauline, Schwarzburgas firſtene, par to eš ſefoſchahs rindinäs ſtahtifchu, bij herzoga no Armsbergas meita, Wihne ſalaulata ar Schwarz-burgas firſtu Joſefu. Schwarzburgas firſtu ſa-milija uſturejahs leelato gada dafu Wihne, kur tab bij nabageem un truhkumu zeefdameem leel-preeka laifš, kuru firſtene Pauline wineem fa-

taifſja. Wina netaſ neſawnejahs ee-eet tai wifu praſtataja, nabadſigataja buhdinä, lai til waretu palihdſibu fneegit, kur tahs wajaga. Uſ fchah-dahm eefchaham winu pawadijir un pee fchah-deem darbeem winai palihdſeja wezs uſtizams ſulainis. Kahdu deenu wina gahja no fawä ſu-laina pawadita, dſihta no zilwezigas miſleſtibas, fawu ſchehlafitabas ſeku. Winas apgehrš bij til praſts un weentahſchš, la neweens to nebuhtu par hagato Schwarzburgas firſteni paſinis. Lai wina no faweeem pahfhtameem netiltu pahfta un no goda parahdſchaham iſfargatos, wina neta wirs gihnja tumſchu pahrwahlu (Schleier). Winas zilwezibas miſleſtiba wina ſchoben weba lahda Wihnes preeſchpilſehta, kur lahda truhkumu zeef-dama familija dſihwoja un par kuras ſargengelä bij wina palitufe. Pehdigi bij preeſchpilſehta aifneegta un wina pah-hulail gribeja lahda maſä, ſchaurä fahmu eelina eegreſtees, tab tai azis krita lahda maſa meitene, kas pee ſuhra ſtahwedama, gitarei pawadot lahdu dſeefminu dſeedaja. Schahs peeminetäs meiteneš balfš bij laſtigalas lihſhiga, ſlaidra, ſkama un firſdi aifnemofcha. Meiteni uſ-fkatot azis krita diwas leelas gairſchahs aſaras, kas uſ winas bahlajeem waigeem noriteja. Winas augumu ſeſſa tihras, lai gan falahpitas drehbes. Winas peeweltoſchš ſkafitums pelniya aprihno-fcham. Scho behrnu eeragot, firſtene paſita ſtahwot; wina jutahs pee winas la ſaifitita. Fir-ſteneš laipnä iſtureſchanaš, ſchehliga un lihſd-zeetiga ſeja dewa meitenei drofchibu. Galwu no-lahruſe un noſardama wina tuwojahs firſtenei un tahs rotu butſchodama, luhſſa: „ſtaifta, ſchehliga madamin, apſchehlojatees par manu na-bagu mahti un brahli, kas abi mahjä ſkimi gut

un kureem tal palihdſibas wajaga; bet, at, teem tahs truhft.“ Behna balfi warea fajuf dſilato noſlumſcham. Winas waigu ſarfanums pahre-wehrtahs bahlumä uu aſaras riteja aumakeem pahre waigeem. Tahds flats firſteni loti aiflu-ſtinaja. Behnam tuwat peegahjuſe, wina to jautaja: „Nabaga behrens, waj tab taweem ſli-majeem nelahda ahreſtes nawa?“

„Er gan, miſtä madamin; at, winſch ir wehl lahds loti miſhigs un laipnigs wihrs; winſch nahl if deenas pee mums — bet —.“ Wina ſtomijahs.

„Nu, bet?“ firſtene jautaja. „Bet,“ meitene turpinaja, „mums naw nauhad to apteeft par ſahlehm aifmaſfat. Apteelees ir zeets wihrs, kas mums wairs bef naudas nedod-to nu lai eefahlam? Es kehros pee ſcha lihſſeſta zaur dſeedaſcham ſcho uſmanibu un ſchehlafitibu uſ ſewi greeft — bet, at — laudis eet man ſahju-garam, netaſ mani ne-eewehrodami. Par ſah-lehm wajaga 20 rublu un ſchoriſt eſnu wehl til 60 kapeikas dabujuſe. Mans brahliš zeefch babu un man pahſchaj ari neta naw!“ Newaldamaſafaru ſtraume wehlahs tai par bahlajeem waigeem.

Firſtene bij loti aifgrahbta. „Behrens,“ wina ſajaja, „es tigu taweem wahdeem. Scho tee 30 rublu; par to tu wari dabut ſahles preeſch ſawas mahtes un ehdeenu preeſch ſewis un laipn brahla. Behrens pazehla tagad no leela preeſa laiftidamas azis uſ firſteni un ſauza: „Deewš lai to atmaſka! Deewš lai to atmaſka!“

Gewu Dſelſkafns.

